

YTTRANDE

Datum 2022-03-31
Dnr 2022-RU000002

1 (3)

Folkbildningsrådet
Jan Jonsson

Yttrande gällande ansökan om ny folkhögskola i Skåne

Bakgrund

Folkbildningsrådet inkom 2022-03-18 till Region Skåne med begäran om yttrande gällande ansökan om start av ny folkhögskola i Skåne. Bakom ansökan står Stiftelsen Folkuniversitetet Kursverksamheten vid Lunds universitet som i nuläget bedriver filial i centrala Helsingborg. Huvudskola är Södra Stockholms folkhögskola. Ansökan gäller en försöksperiod under tre år som preliminär statsbidragsmottagare. Efter försöksperioden kan ansökan göras om att bli ordinarie statsbidragsmottagare under namnet Södra folkhögskolan.

Folkbildningsrådet önskar yttrande avseende:

- behovet av en ny folkhögskola i regionen med den angivna inriktningen samt med hänsyn till den geografiska placeringen,
- vilket ekonomiskt stöd en ny folkhögskola kan få från regionen
- hur etableringen av en ny folkhögskola kan påverka regionens stöd till redan befintliga folkhögskolor i regionen samt mobilitetsersättningen i andra landsting/regioner

Sammanfattning

Folkhögskolor gör ett viktigt arbete för att möjliggöra att fler skåningar går vidare i studier och arbete. För att möta utmaningar med låg sysselsättning och på sikt stärka kompetensförsörjningen behövs fler utbildningsplatser i Skåne. Södra folkhögskolan har efter dialog med Region Skåne förtydligat sin tidigare ansökan gentemot regionens kompetensbehov med föreslagna kurser inom entreprenörskap, service och besöksnäring. Den geografiska placeringen i centrala Helsingborg är relevant för att öka utbildningsnivån hos grupper som av olika anledningar inte fullföljer sina gymnasiestudier. Regionala utvecklingsnämnden gör bedömningen att Södra folkhögskolan med föreslagna volymer under försöksperioden kan erhålla regionbidrag som ligger i nivå med finansieringen av Skånes övriga 18 folkhögskolor.

Behovet av en ny folkhögskola med angiven inriktning samt med hänsyn till den geografiska placeringen

Skåne har en relativt hög utbildningsnivå jämfört med riket. Däremot finns det stora skillnader inom länet. Lägst andel invånare med eftergymnasial utbildning finns inom kommuner i nordvästra Skåne. Av andelen 20-åringar med fullföljd gymnasieutbildning ligger Helsingborg och kranskommuner som Bjuv, Åstorp och Klippan under genomsnittet för Skåne (82 procent). Det finns således anledningar att stärka utbildningsmöjligheterna i nordvästra Skåne. Allmän kurs på folkhögskola är en viktig väg vidare för unga vuxna utan gymnasieutbildning.

Södra folkhögskolan avser bedriva allmän kurs med fokus på bland annat unga vuxna med utländsk bakgrund, unga föräldrar och utlandsfödda kvinnor med försörjningsstöd. Att fler personer får möjlighet att studera på folkhögskola är positivt och att nå dessa målgrupper är viktigt utifrån ett sysselsättningsperspektiv.

Som Regionala utvecklingsnämnden konstaterade i sitt förra yttrande (2021-POL000447) har Skåne en sammantaget stor folkhögskoleverksamhet med god geografisk spridning och korta avstånd till närmsta folkhögskola oavsett hemort. I nordvästra Skåne finns både Sundsgården, Albins och Munka folkhögskolor. Bedömningen är dock att Södra folkhögskolan, med sin placering i centrala Helsingborg, kan utgöra ett komplement och viktigt alternativ för den uttalade målgruppen till de folkhögskolor vars huvudskolor ligger utanför stadskärnan.

Södra folkhögskolan avser starta en särskild kurs, *Entreprenörskap för eldsjäl*, och för dialog med startup-verksamheter i Helsingborg. En möjlig koppling är Region Skånes årliga satsning på sommarentreprenörer som syftar just till att stimulera unga till att utveckla och driva egna företag. Vidare planeras för en särskild kurs *Upplevelsevård* som ska ske i samarbete med besöksnäringen och Campus Helsingborg.

Det föreslagna kursutbudet är ett förtydligande från föregående års ansökan. Bedömningen är att relevanta branschkontakter har inletts och att kurserna på sikt har potential att möta regionala kompetensbehov. Regionala utvecklingsnämnden har sedan 2019 beviljat utvecklingsmedel för att stödja folkhögskolor till att utveckla yrkesutbildningar i dialog med branscher med kompetensbehov och ser positivt på ett kursutbud som går i samma riktning som denna prioritering.

Ekonomiskt stöd från Region Skåne och påverkan på befintliga regionala bidrag till folkhögskolorna

Region Skåne fattade i mars 2022 beslut om en ny ersättningsmodell till folkhögskolorna i Skåne. Beslutet innebär att tidigare års ersättningstak slopas och folkhögskolorna ersätts utifrån rapporterade deltagarveckor med en fast nivå per deltagarvecka som i nuläget innebär 370 kronor. Beslutet lutar sig mot mobilitetsstödet överenskommelse om 33 000 årsplatser på

landets folkhögskolor. Även om vissa regionala variationer kan ske innebär det nationella taket att Region Skåne successivt kan stärka regionbidraget till de skånska folkhögskolorna. Denna ambition kvarstår även med ytterligare en folkhögskola i den storlek som uppges av Södra folkhögskolan.

Regionala utvecklingsnämnden gör bedömningen att Södra folkhögskolan med föreslagna volymer under försöksperioden kan erhålla regionbidrag som ligger i linje med finansieringen av Skånes övriga 18 folkhögskolor. Den uppskattade volymen är ungefär hälften av omfattningen som uppgavs i tidigare års ansökan. Dessutom täcks redan delar av Södra folkhögskolans finansiering genom Region Skånes mobilitetsstöd till Södra Stockholms folkhögskola, som då istället skulle betalas som inomlänsbidrag.

Regionala utvecklingsnämnden anser vidare att det finns långsiktiga fördelar med att Södra folkhögskolan bedrivs som huvudskola i Skåne och inte som utomlänsfilial kopplat till Södra Stockholms folkhögskola. Att som region finansiera en verksamhet i Skåne som i huvudsak når skåningar, men inte kunna föra en regional dialog med ansvarig folkhögskola, är ett systemfel i konstruktionen av mobilitetsstödet.

Region Skåne
Regionala utvecklingsnämnden

Anna Jähnke
Ordförande